

Sygn. akt II Ca 1127/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Magdalena Bajor-Nadolska (spr.)**

Sędziowie: **SSO Barbara Dziewięcka**

SSO Teresa Strojnowska

Protokolant: st. prot. sąd. Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2014 r.

sprawy z wniosku D. P.

z udziałem T. L. i K. K.

o uchylenie kurateli

na skutek apelacji uczestnika K. K. od postanowienia Sądu Rejonowego

w Kielcach z dnia 11 czerwca 2014 r., sygn. akt III RNs 875/14

postanawia: zmienić zaskarżone postanowienie w ten tylko sposób, że nadać mu prawidłowe brzmienie i uchylić kuratelę D. P. nad T. L., ustanowioną postanowieniem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 10 lutego 2014 roku w sprawie sygn. akt III RNs 69/14, zamiast uchylić postanowienie o ustanowieniu kuratora z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie

III RNs 69/14; w pozostałej części apelację oddalić; orzec, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania apelacyjnego.

II Ca 1127/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Kielcach uchylił postanowienie tego Sądu z dnia 10 lutego 2014 roku w sprawie III RNs 69/11 o ustanowieniu kuratora dla T. L..

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że uchylonym postanowieniem został ustanowiony kurator dla T. L. w celu reprezentowania jej interesów w sprawie

o dział spadku, która toczy się przed Sądem Rejonowym w Kielcach pod sygnaturą VII Ns 632/12. Kurator złożył wniosek o zwolnienie go z tego obowiązku i Sąd Rejonowy przychylił się do jego wniosku, z uwagi na to, że T. L. jest psychicznie chora i wskazane jest postępowanie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia, tymczasem kurator ma za zadanie jedynie ułatwienie osobie ułomnej załatwiania różnych spraw, nie może natomiast pełnić funkcji zastępstwa ustawowego, które potrzebne jest T. L..

Apelację od tego postanowienia wywiódł uczestnik K. K.. Zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że stwierdzony przez biegłych

w sprawie o dział spadku stan zdrowia T. L. wskazuje na konieczność przeprowadzenia postępowania o ubezwłasnowolnienie, a w konsekwencji brak podstaw do ustanowienia kuratora dla konkretnej czynności i niezasadne przyjęcie, że ustanawiając kuratora w rzeczywistości ustanowiono przedstawiciela ustawowego; 2) obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to art. 328§2 k.p.c. w zw. z art. 180§1 i 2 k.r.o. w zw. z art. 180§1 k.r.o. przez niewskazanie w uzasadnieniu z jakich przyczyn przy tej samej wiedzy co do stanu psychicznego T. L., Sąd uwzględnił wniosek o kuratora, a obecnie zwolnił go z tej funkcji, pomimo, że cel nie został osiągnięty, gdyż sprawa o dział spadku nie została zakończona; 3) obrazę prawa materialnego- art. 180§1 k.r.o. przez nieprawidłowe jego zastosowanie i przyjęcie za podstawę orzeczenia, w sytuacji gdy cel dla którego kurator został ustanowiony nie został osiągnięty.

Apelujący wniósł o zmianę orzeczenia i oddalenie wniosku kuratora.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja uczestnika nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy wydając zaskarżone postanowienie nie mógł zastosować formuły zastrzeżonej dla sądu II instancji i uchylić uprzednio wydane postanowienie w przedmiocie kurateli. Ta pomyłka nie miała jednak wpływu na ocenę trafności rozstrzygnięcia, którego istotą jest uchylenie kurateli, czemu Sąd Rejonowy dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu, wskazując jako podstawę rozstrzygnięcia art. 180§1 k.r.o. W tej sytuacji Sąd Okręgowy nadał temu postanowieniu prawidłowe brzmienie i uchylił kuratelę ustanowioną dla T. L. postanowieniem z 10 lutego 2014. w sprawie III RNs69/14.

Należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw dla ustanowienia dla T. L. kuratora w trybie art. 183§1 k.p.c. W myśl tego przepisu kuratora ustanawia się dla osoby niepełnosprawnej jeżeli potrzebuje ona pomocy do prowadzenia wszelkich spraw albo spraw określonego rodzaju, lub do załatwienia poszczególne sprawy. Za osobę niepełnosprawną w rozumieniu cytowanego przepisu uważa się osobę ułomną fizycznie jak również intelektualnie czy psychicznie ale w stopniu, który nie wymaga ubezwłasnowolnienia częściowego lub całkowitego. Dla osoby ubezwłasnowolnionej, która z powodu niezdolności do pokierowania swoim postępowaniem i prowadzenia swoich spraw jest w konsekwencji całkowicie lub częściowo pozbawiona praw publicznych, potrzebny jest przedstawiciel ustawowy, którego funkcja jest w sposób zasadniczy odmienna od funkcji kuratora ustanawianego w trybie art. 183§1 k.r.o. Kuratela

w rozumieniu cytowanego przepisu obejmuje pomoc przy czynnościach faktycznych i prawnych związanych z codziennym życiem. Chodzi przy tym o pomoc prawną związaną ze sferą praw majątkowych czy osobistych osoby niepełnosprawnej lecz nie o reprezentowanie takiej osoby w postępowaniu sądowym i składanie w jej imieniu wniosków z wyłączeniem jej świadomości w tym zakresie. Kurator ustanowiony w trybie art. 183§1 k.r.o. pełni funkcje wykraczające poza proces sądowy (por. post.SN z 27.03.1996r., IIICZP 28/96, OSNC 1996/7-8/99).

Z niekwestionowanej opinii biegłych wynika, że T. L. cierpi na schizofrenię paranoidalną z nasilonymi objawami i nie jest w stanie samodzielnie uczestniczyć w sprawie sądowej ani reprezentować swoich interesów. Niemożność nawiązania logicznego kontaktu

z T. L. potwierdza także kurator dla niej ustanowiony. Taki wniosek opinii jak i relacja kuratora, wskazują na celowość wszczęcia postępowania o ubezwłasnowolnienie. T. L. wymaga bowiem innej pomocy niż wynikająca z art. 183§1 k.r.o. Ustanowienie dla niej kuratora w tym trybie byłoby możliwe tylko wtedy gdyby miała ona zachowane zdolności intelektualne i psychiczne w takim stopniu, że byłaby w stanie pokierować swoim postępowaniem, innymi słowy wyrazić w sposób logiczny własną wolę co do sposobu działu spadku, a nie mogłaby tego uczynić tylko z powodu innego rodzaju niepełnosprawności, która wymagałaby pomocy kuratora. Kurator mógłby w takim przypadku udzielać jej porad prawnych i składać pisma procesowe. W przedmiotowej sprawie z powodu niemożności nawiązania kontaktu a T. L., kurator musiałby wejść w rolę przedstawiciela ustawowego a jest to prawnie niedopuszczalne. T. L. ma zachowaną zdolność do czynności prawnych i zdolność procesową. Aby kurator

ustanowiony w trybie art. 183§1 k.r.o. mógł ją reprezentować w sprawie musiałaby mu udzielić pełnomocnictwa. Pamiętać należy, że pojęcie sprawy sądowej w takim znaczeniu, że kurator ma zastąpić osobę niepełnosprawną także w zakresie wyrażania woli bez pełnomocnictwa, jest poza zakresem spraw o jakich mowa w przepisie art. 183§1 k.r.o., a który w istocie obejmuje czynności faktyczne.

Dodać jeszcze należy, że kuratora na podstawie cytowanego przepisu ustanawia się wyłącznie na wniosek osoby potrzebującej. W przedmiotowej sprawie nastąpiło to na wniosek K. K., uczestnika w sprawie o dział spadku.

Mając na uwadze przedstawione rozważania, należy stwierdzić, że w chwili wydawania postanowienia o ustanowieniu kuratora dla T. L. nie istniała podstawa dla jego ustanowienia, a zatem nie może wystąpić stan ukończenia sprawy. Nie wyklucza to jednak możliwości uchylecia takiej kurateli na podstawie art. 180§1 k.r.o., w szczególności w sytuacji gdy kurator był ustanowiony na wniosek osoby nieuprawnionej. Odmowa uchylecia kurateli stanowiłaby przede wszystkim naruszenie praw T. L., a ponadto nie byłoby możliwe wykonywanie tej funkcji przez adwokata, który został ustanowiony kuratorem z przyczyn oczywistych, wynikających ze znajomości przepisów prawa.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520§1 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. i art. 13§2 k.p.c.